

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Dany Slávkové a soudkyň Mgr. Olgy Lenochové a Mgr. Blanky Vernerové ve věci projednání pozůstalosti

po zůstavitelce: **Ing. A. R.**, narozená dne xxx
posledně bytem xxx
zemřelá dne xxx, se zanecháním listiny o pořízení pro případ smrti

za účasti: **1) pozůstalý syn Ing. J. R.**, narozený xxx
bytem xxx 6

2) pozůstalá vnučka Mgr. J. R., narozená xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem Mgr. Milanem Schagererem
sídlem Plzeňská 276/298, 150 00 Praha 5

3) pozůstalá vnučka Z. R., narozená xxx
bytem xxx xxx, Nizozemské království zastoupená advokátem JUDr. Jiřím Brožem, LL.M.
sídlem Vinohradská 2828/151, 130 00 Praha 3,

4) pozůstalý vnuk Mgr. M. R., narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem Mgr. Jaroslavem Mašínem
sídlem Štefánikova 75/48, 15000 Praha 5

k odvolání pozůstalého syna proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 28. srpna 2025, č.j. 32 D 342/2018 – 3253,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se potvrzuje.

Odůvodnění:

1. Odvoláním napadeným usnesením soud prvního stupně nařídil soupis pozůstalosti (výrok I.), rozhodl, že soupis bude proveden dne 24. září 2025 v 9, 00 hodin v bytové jednotce č. xxx vymezené v domě č. p. xxx, postaveném na pozemku parc. č. xxx, obec Praha, katastrální území Xxx, na adrese xxx xxx. (výrok II.). III. K soupisu předvolal účastníky ad 1), ad 2), ad 3) a ad 4) a jejich právní zástupce (výrok III.), správci pozůstalosti, účastníku ad 1) uložil povinnost, aby v době soupisu umožnil přístup do objektu a bytu, kde se bude soupis konat a ke všem věcem, které se v bytě nacházejí, a to a) podepsané soudní komisařce a jejímu zaměstnanci, který se prokáže písemným pověřením podepsané soudní komisařky, b) účastníkům řízení uvedeným ve výroku III. tohoto usnesení a jejich zástupcům, c) soudnímu znalci JUDr. Josefu Vochozkovi, znalci z oboru ekonomika, ceny a odhady movitých věcí (výrok IV.) a účastníkům uvedeným ve výroku III. usnesení uložil, aby při soupisu poskytli soudní komisařce (jejímu zaměstnanci) a soudnímu znalci potřebnou součinnost, zejména podali na vyžádání informace a vysvětlení. Při úkonu jsou povinni řídit se pokyny soudní komisařky (soudní komisařkou pověřeného zaměstnance) (výrok V.)

Shodu s prvopisem potvrzuje V. K.

2. Své rozhodnutí soud prvního stupně založil na zjištění, že zůstavitelka byla vdovou, měla jedno dítě, pozůstalého syna Ing. J. R., účastníka ad 1). Zůstavitelka zanechala závěť ze dne 06. 03. 2014, sepsanou ve formě notářského zápisu notářkou JUDr. Janou Elšíkovou, notářkou se sídlem v Olomouci, č. N 154/2014, NZ 139/2014 (dále též „Závěť“), ve které ustanovila dědici části pozůstalosti účastníky ad 2), ad 3) a ad 4), kteří uznali Závěť za pravou a platnou, prohlásili, že jsou způsobilí dědit, neodmítli dědictví a uplatnili právo na výhradu soupisu pozůstalosti. Účastník ad 1) Závěť za pravou ani za platnou neuznal. Obvodní soud pro Prahu 2 rozsudkem ze dne 30.03.2022, č. j. 16 C 50/2020-234 žalobu účastníka ad 1) na určení, že žalovaní nejsou dědici po zůstavitelce, zamítl. K odvolání účastníka ad 1) odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně potvrdil, a to rozsudkem ze dne 12. 1. 2023, č.j. 25 Co 330/2022-316, který nabyl právní moci dne 13. 4. 2023. Účastník ad 1) prohlásil, že je způsobilý dědit, neodmítl dědictví a uplatnil právo na výhradu soupisu pozůstalosti. Dědici ze závěti jsou účastníci ad 2), ad 3) a ad 4), a dědicem ze zákona v první dědické třídě ohledně majetku zůstavitelky neuvedeného v Závěti je účastník ad 1). Soud prvního stupně proto v souladu s § 177 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z. ř. s.“) a § 1685 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“) nařídil soupis pozůstalosti. K soupisu předvolal pouze dědice, neboť kromě úředních osob (soudního komisaře, resp. jím pověřeného zaměstnance a soudního znalce) zde nejsou jiné osoby uvedené v § 110 a násl. z. ř. s. a § 1684 odst. 2 o. z., které by měly právo být soupisu přítomny. Soupis byl nařízen v prostorách, kde se nachází majetek zůstavitelky. Účastníkům byla uložena povinnost součinnosti. Účelem soupisu je zjistit pozůstalostní jmění a určit hodnotu majetku v době smrti zůstavitelky (§ 1684 odst. 1 o. z.). Proto byl k soupisu přizván soudní znalec (ustanoven usnesením ze dne 28. srpna 2025 č. j. 32 D 342/2018-3250). Závěrem byli účastníci poučeni, že pokud předloží soudu společné prohlášení o pozůstalostním majetku, může soud v jednoduchých případech rozhodnout o nahrazení soupisu tímto prohlášením (§ 1687 odst. 2 o. z.) a soud v takové případě usnesení o nařízení soupisu zruší (§ 177 odst. 2 z. ř. s.).
3. Proti usnesení podal včasné odvoláním účastník ad 1). Navrhl, aby odvolací soud napadené usnesení zrušil. Má za to, že vybavení bytu není předmětem závěti a vybavení bytu by tak mělo připadnout do jeho vlastnictví. V bytě je mnoho úředních listin, které nebyly ve vlastnictví zůstavitelky, ale ve vlastnictví účastníka ad 1). Jak uváděl ve vyjádření ze dne 12.09.2025, je mnohem podstatnější ocenění movitých věcí v objektech v xxx a na xxx, jejichž hodnota násobně převyšuje vybavení předmětného bytu na Vinohradech, proto nařízení soupisu majetku v bytě považuje za účelové. Je nejprve nutno objasnit, proč by měl být činěn soupis vybavení bytu, když se na vybavení závěť nevztahuje, měl by být vymezen rozsah ocenění, když jsou v jednotce listiny nepatřící zůstavitelce.
4. Odvolací soud přezkoumal usnesení soudu prvního stupně v celém rozsahu dle ust. § 28 z. ř. s. a ust. § 212 a § 212a odst. 1, 5 a 6 o. s. ř. ve spojení s ust. § 1 odst. 3 z. ř. s. včetně řízení, které vydání usnesení předcházelo, a došel k závěru, že odvolání není důvodné.
5. Podle § 1684 odst. 1 o. z. účelem soupisu pozůstalosti je zjistit pozůstalostní jmění a určit čistou hodnotu majetku v době smrti zůstavitele.
6. Podle § 1685 odst. 1 o. z. soud nařídí soupis pozůstalosti, uplatní-li dědic právo výhrady soupisu, nebo je-li to potřebné pro výpočet povinného dílu.
7. Podle § 1687 odst. 1 o. z. odůvodňují-li to okolnosti případu, může soud rozhodnout o nahrazení soupisu pozůstalosti seznamem pozůstalostního majetku vyhotoveným správcem pozůstalosti a potvrzeným všemi dědici. Nebyl-li správce pozůstalosti dosud ustaven, může ho za tím účelem jmenovat soud. Dle odst. 2 cit. zák. ustanovení může soud v jednoduchých případech rozhodnout, neodporují-li tomu dědicové, o nahrazení soupisu pozůstalosti společným prohlášením dědiců o pozůstalostním majetku.
8. Primárním účelem soupisu pozůstalosti je omezení odpovědnosti dědice za zůstavitelovy dluhy jen do výše ceny nabytého dědictví v případě, kdy dědic výhradu soupisu pozůstalosti uplatnil. Soupis

pozůstalosti se totiž ve většině případů nařizuje právě z důvodu, že si některý z dědiců soupis vyhradil. V soupisu pozůstalosti se uvádí veškerý zůstavitelův majetek a veškeré zůstavitelovy dluhy. Aby bylo provedení soupisu pozůstalosti transparentní, mají některé osoby právo se provedení soupisu účastnit a při provádění soupisu vznášet dotazy a připomínky. Výhradně jde o osoby, kterých se nějakým podstatným způsobem provádění soupisu týká. (viz KLIČKA, Ondřej. § 1684 [Účel soupisu]. In: PETROV, Jan, VÝTIŠK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (3. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2024, marg. č. 1. Dostupné na beek-online.cz.).

9. Odvolací soud předně uvádí, že v situaci, kdy všichni z účastníků dědictví neodmítli, jsou způsobilí dědit a uplatnili výhradu soupisu (§ 1674 až 1676 o. z.) musí být dle § 1685 odst. 1 o. z. nařízen soupis pozůstalosti. Proto odvolací soud nevidí v postupu soudní komisařky žádného účelového jednání, jak zmiňuje odvolatel. Jedná se o zcela standardní postup v souladu s § 177 z. ř. s. za použití § 1685 odst. 1 o. z. Z uvedeného vyplývá, že důvody provedení soupisu jsou taxativně vyjmenovány, je-li některý z nich naplněn (v tomto případě všichni dědici uplatnili právo výhrady soupisu), musí být soupis proveden. Smyslem existence soupisu pozůstalosti je nastolit dědicům a věřitelům určitou představu o tom, jaký měl zůstavitel majetek a jaká byla jeho hodnota právě za účelem omezení odpovědnosti dědiců za dluhy zůstavitele. O možnosti jeho nahrazení vyhotoveným společným prohlášením o pozůstalostním majetku byli účastníci v napadeném usnesení (viz bod 8 odůvodnění) poučeni, s poukazem na § 1687 odst. 2 o. z., a i o možném následném postupu, avšak žádné společné prohlášení dědiců o pozůstalostním majetku předloženo nebylo.
10. Odvolací soud proto sdílí názor soudu prvního stupně, že nařízení soupisu na místě samém, tj. bytu, kde sen nachází movitý majetek, který je předmětem pozůstalosti, je uvedený postup soudní komisařky zcela správný (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.06.2018, sp. zn. 21 Cdo 3604/2017) a v souladu s § 1685 odst. 1 o. z.
11. S ohledem na uvedené důvody odvolací soud postupoval podle § 219 o. s. ř. a napadené usnesení potvrdil jako věcně správné.
12. S poukazem na čl. 3308 spisu, nechť soud prvního stupně vyjasní situaci, zda účastník ad 1) je v řízení zastoupen, či nikoliv.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení tohoto usnesení k Nejvyššímu soudu ČR za podmínek uvedených v ust. § 237 o. s. ř. Dovolání se podává prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2 nebo pověřené soudní komisařky JUDr. Zuzany Holé Procházkové, notářky v Praze, sídlem Štefánikova 265/26, 150 00 Praha 5.

Praha 22. ledna 2026

JUDr. Dana Slavíková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje V.K.